

тварин) у використанні виробничого потенціалу сільського господарства мали б сприяти підвищенню ефективності господарювання. Великим підприємствам слід провести детальний аналіз ефективності витрат на виробництво та реалізацію продукції, ринків збуту продукції.

2. У своїй діяльності великі підприємства зосереджують увагу на галузі рослинництва, при цьому орієнтація у використанні земель здійснюється переважно на інтенсивні методи вирощування високорентабельних сільськогосподарських культур. Крім цього, у своїй виробничій діяльності великі підприємства зорієнтовані на формування експортних партій продукції, а не організацію переробки сільськогосподарської продукції на місцях.

3. Великі аграрні формування не є власниками землі, тому не ризикують і не бажають вкладати кошти у затратну і трудомістку галузь тваринництва, яка передбачає будівництво тваринницьких ферм та запровадження органічного землеробства. Великим підприємствам потрібно розглянути можливість ведення галузі тваринництва, незважаючи на її капіталомісткість, при цьому роблячи акцент на можливості одержати економічну вигоду в довгостроковій перспективі.

Література

1. Борисова В. О. Підвищення ефективності функціонування підприємств агропромислового комплексу у ринкових умовах / В. О. Борисова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2013. – №2. Т.3. – С. 291-295.

2. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України : проблеми та перспективи: монографія / [Ю. О. Лупенко [та ін.]. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2014. – 514 с.

3. Губені Ю. Е. Організація аграрного бізнесу : передумови становлення, сучасний стан та перспективи розвитку: [монографія] / Ю. Е. Губені, М. В. Оліховська, В. Я. Оліховський. – Львів: Ліга-Прес, 2014. – 187 с.

4. Яворська Т. І. Вплив спеціалізації на ефективність виробництва сільськогосподарської продукції у фермерських господарствах / Т. І. Яворська // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету Серія: економічні науки. – 2013. – №3 (23). – С. 214–221.

5. Саблук П. Т. Економічний інтерес у розвитку аграрного виробництва : [монографія] / П. Т. Саблук. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2014. – 354 с.

6. Дем'яненко С. І. Менеджмент витрат в АПК: навчальний посібник / С. І. Дем'яненко. – К.: КНЕУ, 2008. – 461 с.

7. Могилова М. М. Інституціональні аспекти трансформації амортизаційної політики в сільському господарстві / М. М. Могилова // Економіка АПК. – 2015. – № 2. – С.66–72.

Стаття надійшла до редакції 7.09.2015

УДК 338.432

Музика П. М., д. е. н., професор, **Тучак-Петраш Н. В.**, здобувач[©]
*Львівський Національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького*

СТРАТЕГІЯ СОС - ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «РЕНТКОМ» В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Соя – це унікальна культура, що визначається великим вмістом повноцінного білка, який за амінокислотним складом наближається до білків тваринного

походження і добре засвоюється людиною і твариною, завдяки чому стала однією з головних стратегічних культур землеробства.

Світове та вітчизняне вироцуння сої із кожним роком зростає. Цьому сприяє підвищення попиту на цю культуру та високі економічні показники вироцуння, переробки та збуту соєвих бобів.

За підсумками сезону 2014–2015 рр. виробництво соєвої олії на великих та середніх підприємствах України досягло рекордного показника – 150 тис. тонн. Для порівняння, в 2013 - 2014 рр. було вироблено 115 тис. тонн соєвої олії.

Одним із успішних підприємств з переробки сої у Львівській області є ТзОВ «Рентком». На якому, основним продуктом переробки сої є соєва олія та соєва макуха, яка широко використовується у тваринництві.

Ключові слова: Соєві боби, макуха соєва, олія соєва, соєвий пояс, білок, амінокислоти, свинарство, птахівництво, рослинництво, стратегія, інноваційний розвиток, попит, конкурентні переваги.

УДК 338.432

Музыка П. М., д. э. н., профессор, **Тучак-Петраш Н. В.**, соискатель
Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий
имени С. З. Гжицкого

СТРАТЕГИЯ СОЭ - ПЕРЕРАБАТЫВАЮЩЕГО ПРЕДПРИЯТИЯ ООО «РЕНТКОМ» В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Соя – это уникальная культура, которая определяется большим содержанием полноценного белка, которое за аминокислотным составом приближается к белкам животного происхождения и хорошо усваивается человеком и животным, благодаря чему стала одной из главных стратегических культур земледелия.

Мировое и отечественное выращивание сои с каждым годом растет. Этому способствует повышение спроса на эту культуру и высокие экономические показатели выращивания, переработки и сбыта соевых бобов.

По итогам сезона 2014 / 15 гг. Производство соевого масла на больших и средних предприятиях Украины достигло рекордного показателя - 150 тыс. Тонн. Для сравнения, в 2013 / 2014 было произведено 115 тыс. Тонн соевого масла.

Таким успешным предприятием из переработки сои во Львовской области является ООО «Рентком». Основным продуктом переработки сои является соевое масло и соевая макуха, которая широко используется в животноводстве и птицеводстве.

Ключевые слова: Соевые бобы, макуха соевая, масло соевое, соевый пояс, белок, аминокислоты, свинарство, птицеводство, растениеводство, стратегия, инновационное развитие, спрос, конкурентные преимущества.

UDC: 338.432

P. Music - Doctor of Economics, Professor
N. Tuchak-Petrash - Researcher
Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S. Z. Gzhyskyj

THE STRATEGY OF ESR - PROCESSING ENTERPRISE LLC "RENTKOM" IN TERMS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT

Soy is an unique culture, which is determined large content of valuable albumen, which after amino acid composition approaches the albumens of animal origin and are well mastered a man and animals, due to what became one of main strategic cultures of agriculture.

The world and domestic growing of soy grows with every year. The increase of demand is instrumental in it on this culture and high economic indicators of growing, processing and sale of soyas.

At the end of the season 2014 / 15 years. Soybean oil production in large and medium-sized enterprises in Ukraine has reached a record high – 150 thousand. Tons. For comparison, in 2013 / 2014 it produced 115 thousand. Tons of soybean oil.

Rentcom LLC is the best soybean processor in Lviv region. The main product includes soybean oil and soybean meal, which are widely used for cattle and poultry breeding.

Key words: *soybean, soybean meal, soybean oil, soybean belt, albumen, amino acid, svinarnictvo, poultry farming, plant-grower, strategy, innovative development, demand, competitive edges.*

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В умовах інноваційного розвитку, на соє-переробних підприємствах, повинні бути сформовані стійкі довгострокові конкурентні переваги на ринку, а також використовуватись професійне стратегічне управління підприємством та використання ефективних інструментів, як при розробці стратегій, так і при їх реалізації.

Ці проблемні питання, у сучасних ринкових умовах, відображені у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених: А. Бабича, М. Бахмата, Г. Демидась, М. Кулика, М. Лихочвара, Я. Півторака, Я. Мащака. Особливості стратегічного управління діяльності великих аграрних формувань, у цьому напрямі, в Україні розглядали у своїх працях вчені: В. Андрійчук, С. Дем'яненко, В. Збрський, П. Саблук, Г. Седило, М. Шульський та інші.

Мета дослідження. Стратегічним напрямом розвитку аграрного сектору й економіки України є розширення площ посівів соєвих бобів, підвищення врожайності, збільшення кількості переробних заводів та підвищення їх ефективності.

З погляду економічної ефективності соя:

- забезпечує виробництво найдешевшого рослинного білка;
- завдяки властивості біологічної фіксації азоту повітря, значно зменшує потребу в придбанні та внесенні азотних мінеральних добрив у сільському господарстві;
- забезпечує одержання екологічно чистої продукції.

Виклад основного матеріалу. Соя – стратегічний продукт виробництва сільського господарства. За посівними площами і валовими зборами зерна соя є головою зернобобовою культурою світу. Вирощують її більше 40 країн на загальній площі понад 50 млн. га. Таке велике поширення сої пояснюється універсальністю її використання як важливої продовольчої, технічної і кормової культури. Зумовлено це винятково сприятливим поєднанням у насінні органічних і мінеральних речовин.

Вирощування соєвих бобів в Україні почалось наприкінці ХІХ століття. У зв'язку з розвитком ринкових відносин і потеплінням клімату, понад 20 областей розширюють посіви сої.

Економічна сутність великого попиту на сою полягає в тому, що вона за один вегетаційний період синтезує два урожаї білка і жиру. За рахунок реалізації соєвої олії практично окупаються прямі витрати на вирощування сої, а соєва макуха залишається найдешевшим білковим кормовим інгредієнтом.

Переробка сої стає все більш привабливою завдяки збільшенню в Україні поголів'я птиці та свиней. Оскільки використовуючи сою у кормах, можна знизити

собівартість виробництва молока, збільшити виробництво м'яса; соя застосовується і в птахівництві та риборівництві. М'ясопереробні підприємства за допомогою сої прагнуть здешевити свою продукцію.

У перспективі виробництво сої передбачає формування в Україні соєвого поясу в Лісостепу. Тут ґрунтово – кліматичні умови найкраще відповідають біологічним потребам цієї культури, завдяки чому вона досягає повної стиглості та формує високий урожай. Даний соєвий пояс охоплює Львівську, Тернопільську, Волинську, Рівненську, Хмельницьку, Житомирську, Вінницьку, Чернівецьку, Київську, Черкаську, Чернігівську, Полтавську та Сумську область. В загальному в Україні соя займає площу біля 75 тис. га. В перспективі заплановано довести соєвий лан держави не менш як до 500 тис. га. Концентрація посівів сої на великих площах забезпечує високу економічну ефективність її виробництва.

За хімічним складом насіння сої є унікальним. Воно містить у середньому 39% білків, 20% олії, 24% вуглеводів, 5% зольних елементів, а також вітаміни.

Висока цінність сої визначається насамперед великим вмістом повноцінного білка, який за амінокислотним складом наближається до білків тваринного походження і добре засвоюється.

Соя збагачує ґрунт азотом, тому, як і інші бобові культури, є цінним попередником для різних сільськогосподарських культур.

Актуальність збільшення виробництва сої в Україні є пріоритетом для розвитку вітчизняного агропромислового комплексу, а саме рослинництва, свинарства, птахівництва та молочного скотарства. Динаміка вирощування сої в Україні наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Показники виробництва сої в Україні за період 2010 – 2014 рр.

Роки	Площа, тис. га	Валовий збір, тис. т	Урожайність, ц/га	% від загальної площі посіву
2009	622,5	1043,5	16,8	2,3
2010	872,0	1482,0	17,0	3,1
2011	1000,0	1700,0	17,0	3,7
2012	1050,0	1837,5	17,5	3,9
2013	1150,0	2012,5	17,5	4,3
2014	1250,0	2187,5	17,5	4,6

Джерело: [4].

В Україні активно розвивається власна переробка сої на макуху та олію. Соєва макуха один з продуктів основного раціону сільськогосподарських тварин і птиці. Його отримують після віджиму олії з насіння сої в процесі екстрагування.

Соєва макуха використовується для приготування повноцінних кормів і кормо сумішей. Високий вміст енергії і протеїну в макусі дозволяє складати високо протеїнові і високоенергетичні раціони без застосування дорогих жирів.

Соєва олія виробляється за прямої переробки сої. Соєва олія характеризується великим вмістом лінолевої кислоти і невисоким рівнем насичених жирних кислот, що робить її більш привабливою із точки зору харчової цінності, в порівнянні з більш насиченими оліями.

Олія користується попитом, оскільки її застосовують у харчовій, косметичній промисловості і для виробництва пластмаси, частина йде на випуск біодизелю.

У Львівській області переробкою соєвих бобів займається ТзОВ «Рентком». У даному підприємстві встановлено екструдери та обладнання для віджиму олії, що дозволяє переробити 90 тонн сої на добу. Економічна сутність великого попиту на сою полягає в тому, що під час переробки однієї тонни соєвих бобів одержують

100 кг олії та 820 кг макухи. Сировину для переробки підприємство закупляє у фермерських господарствах та елеваторах України.

Основними покупцями продукції (в основному макухи) ТЗОВ «Рентком» є птахофабрики, птахокомбінати, свинокомплекси, заводи з виготовлення кормів у Львівській, Тернопільській, Волинській, Хмельницькій областях України.

ТЗОВ «Рентком» також працює експортером. Олія соєва в основному відправляється в Польщу, Чехію, Німеччину для лако-фарбової промисловості. Макуха соєва також екпортується для кормів тваринам, здебільшого у Молдову та Польщу.

Концептуальною основою забезпечення стабільності функціонування підприємства в умовах динамічного економічного середовища повинна бути науково обґрунтована стратегія інноваційного розвитку. Потреба в постійному оновленні технології змушує вводити наукові та проєктні розробки в систему діяльності підприємств, орієнтуючи їх на прискорення інноваційних процесів та реалізацію інноваційних проєктів. ТЗОВ «Рентком» працює над створенням стратегії інноваційного розвитку підприємства.

Фактичний інноваційний потенціал підприємства вказує на здатність до раціонального використання власних інноваційних ресурсів, формування конкурентної стратегії й її виконання, а також до адекватного оцінювання внутрішнього та зовнішнього середовищ підприємства.

Висновки та пропозиції. Соєва – найпоширеніша зернобобова культура світу. Інтенсивне поширення обумовлене великим попитом на продукцію, яка виступає джерелом високоякісного за амінокислотним складом, білка, а також цінної рослинної олії, що мають харчові та технічні застосування. Завдяки багатому та різноманітному хімічному складу соєва широко використовується як харчова, кормова, технічна та фармацевтична культура.

На ринку вирощування соєвих бобів спостерігається стала тенденція до зростання обсягів виробництва та постійного попиту експортерів та вітчизняних переробних заводів.

Актуальною проблемою соє-переробного підприємства, такого як «Рентком» є формування стійких довгострокових конкурентних переваг на ринку і підтримання їх у перспективі за рахунок інструментів під час розроблення та реалізації стратегії на підприємстві.

Література

1. Бабиц А. Соєвий пояс і розміщення виробництва сортів сої в Україні [Електронний ресурс] / А. Бабиц // “Пропозиція” червень. – 2014. – Режим доступу: <http://propozitsiya.com>.

2. Грикун О. Соєва [Електронний ресурс] / О. Грикун // “Агробізнес сьогодні” №19 (314), жовтень. – 2015. – Режим доступу: <http://agro-business.com.ua/suchasni-tehnologii-ark-roslynnytstvo/54-soia.html>

3. Фоломкина І. Тактика підприємства: сутність, особливості і взаємозв'язок зі стратегією [Електронний ресурс] І. Фоломкина. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/30_NIEK_2009/Economics/54111.doc.htm.

4. Економіка сої в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://propozitsiya.com>.

Стаття надійшла до редакції 24.09.2015